

Podrobná informace pro uživatele označení původu zapsaných pro minerální vody a soli o přechodných režimech dle ustanovení čl. 92 nařízení 2024/1143 a dle ustanovení čl. 11 odst. 2a nařízení 2019/1753 – lhůta pro podání žádostí o zápis v Evropské unii

Dne 23. dubna 2024 bylo v Úředním věstníku Evropské unie zveřejněno nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2024/1143 o zeměpisných označeních pro víno, lihoviny a zemědělské produkty, jakož i zaručené tradiční speciality, a o nepovinných údajích o jakosti pro zemědělské produkty, kterým se mění nařízení (EU) č. 1308/2013, (EU) 2019/787 a (EU) 2019/1753 a zrušuje nařízení (EU) č. 1151/2012. Platnost nařízení nastává dvacátým dnem po vyhlášení, tj. 13. května 2024 a od téhož dne je toto nařízení, s výjimkou několika ustanovení, i použitelné.

Nařízení 2024/1143 oproti předchozí právní úpravě zahrnuje nově do své působnosti označení původu a zeměpisná označení výrobků, jimž dříve ochrana v EU nebyla poskytována a označení původu pro tyto výrobky proto zůstávala zapsána v rejstříku¹ vedeném Úřadem průmyslového vlastnictví (dále jen „Úřad“). Jedná se o označení původu pro minerální vody a soli.

Pro tato označení původu byla v nařízení 2024/1143 přijata přechodná ustanovení, která dosavadní ochranu poskytovanou na vnitrostátní úrovni ukončí a umožní její pokračování na úrovni EU.

I. Přechodný režim dle ustanovení čl. 92 nařízení 2024/1143 (vnitrostátní ochrana)

Pokud se uživatelé označení původu pro minerální vody či soli rozhodnou pokračovat v jeho ochraně, je třeba, aby u Úřadu podali řádnou žádost o jeho zápis v EU tak, aby ji Úřad mohl předat Evropské komisi **do dne 14. května 2025**.

Součástí řádné žádosti o zápis označení v EU je specifikace dle ustanovení čl. 49, jednotný dokument dle čl. 50 a průvodní dokumentace dle čl. 12 nařízení 2024/1143.

Vypracování žádosti je časově, věcně a odborně náročné, Úřad proto doporučuje uživatelům sdružit se za tímto účelem co nejdříve a začít vést diskusi nad vyhotovením těchto dokumentů. Úřad je připraven s uživateli konzultovat návrhy dokumentů i během fáze jejich příprav.

Vnitrostátní řízení o žádosti dle čl. 10 nařízení 2024/1143, zahrnující námitkové řízení, se u těchto žádostí nepovede.

V případě, že uživatelé podají řádnou žádost o zápis v EU, bude možné stávající vnitrostátní ochranu daného označení původu zachovat až do dokončení řízení o žádosti v EU.

Neobdrží-li Úřad řádnou žádost nebo nebudou-li vady žádosti včas odstraněny, aby mohla být ve lhůtě postoupena Evropské komisi, zanikne vnitrostátní ochrana označení původu jejím uplynutím, tj. **dne 14. května 2025**.

V případě, že se uživatelé v budoucnu rozhodnou usilovat o zápis daného, již nechráněného označení v EU, jsou oprávněni kdykoli podat novou žádost o zápis v EU. Nebude však vyloučena vnitrostátní fáze řízení a nebude možné využít výhodu spočívající v trvání vnitrostátní ochrany do zápisu označení v EU.

II. Přechodný režim dle ustanovení čl. 11 odst. 2a nařízení 2019/1753 (mezinárodní ochrana)

Ustanovení čl. 11 odst. 2a nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/1753, o opatřeních Unie po jejím přistoupení k Ženevskému aktu Lisabonské dohody o označeních původu a zeměpisných

¹ Databáze označení původu a zeměpisných označení na internetových stránkách Úřadu:

<https://isdv.upv.gov.cz/webapp/!resdb.opa.frm>

označeních, po novelizaci nařízením 2024/1143, dopadá na označení původu zapsaná v rejstříku² Mezinárodního úřadu Světové organizace duševního vlastnictví (dále jen „WIPO“) dle mezinárodní dohody³.

Mezinárodní zápis je právně založen na existenci vnitrostátního zápisu označení původu. Vzhledem k tomu, že vnitrostátní ochrana nebude nadále možná, tak má-li mezinárodní zápis existovat i nadále, bude nutné jej nově založit na zápisu téhož označení v EU.

Ustanovení čl. 11 odst. 2a nařízení 2019/1753 proto vyžaduje, aby se uživatelé rozhodli požádat buď o zrušení mezinárodního zápisu nebo o zápis označení v EU.

Úřad musí jejich volbu sdělit a případně řádně podanou žádost o zápis v EU předat Evropské komisi **do dne 14. května 2025.**

Pro zachování mezinárodního zápisu pak bude nutné, aby měsíc po zápisu označení v EU Úřad sdělil Evropské komisi záměr uživatelů zachovat mezinárodní zápis a poté bude nutné do dvanácti měsíců ode dne zápisu označení v EU požádat prostřednictvím Úřadu o provedení změn v mezinárodním rejstříku, které uvedou mezinárodní zápis do souladu se zápisem v EU. Podání žádosti o změnu u Mezinárodního úřadu WIPO je spojeno s poplatkovou povinností⁴.

Neobdrží-li Úřad žádné vyjádření ze strany uživatelů nebo nebude-li z jejich strany podána řádná žádost o zápis v EU, zanikne dosavadní vnitrostátní ochrana označení původu dne **14. května 2025.** Úřad sdělí Evropské komisi, že mezinárodní zápis bude zrušen a zrušení mezinárodního zápisu oznámí Mezinárodnímu úřadu WIPO. Obdobně Úřad oznámí Mezinárodnímu úřadu WIPO zrušení mezinárodního zápisu i tehdy, nebude-li vyhověno žádosti o zápis v EU.

V případě, že se uživatelé v budoucnu rozhodnou požádat o zápis již nechráněného označení v EU a poté i o jeho mezinárodní zápis podle revidované mezinárodní dohody⁵, budou oprávněni prostřednictvím Úřadu podat žádost dle ustanovení čl. 2 nařízení 2019/1753. Podání žádosti o mezinárodní zápis je spojeno s poplatkovou povinností, a to jak před Úřadem, tak před Mezinárodním úřadem WIPO.

² Databáze označení původu a zeměpisných označení Lisbon Express na internetových stránkách Mezinárodního úřadu WIPO: <https://lisbon-express.wipo.int/struct-search>

³ Lisabonská dohoda na ochranu označení původu a o jejich mezinárodním zápisu

⁴ Pravidlo 8 Společného prováděcího řádu k Lisabonské dohodě na ochranu označení původu a o jejich mezinárodním zápisu a k Ženevskému aktu Lisabonské dohody o označení původu a zeměpisných označeních

⁵ Ženevský akt Lisabonské dohody o označení původu a zeměpisných označeních